

MRF 2024.160

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 31. maj 2024, j.nr. 21/00155

Ophævet og hjemvist tilladelse til Kystdirektoratet til klappning af i alt 150.000 m³ oprensningsmateriale i Grønsund beliggende i marint Natura 2000-område, da screening (væsentlighedsvurdering) efter habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1, 1. pkt., ikke godtgjorde, at projektet i sig eller i forbindelse med andre planer og projekter ikke kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved fornyet vurdering skulle der bl.a. foretages en vurdering af klappingens påvirkning af vandområdets kemiske tilstand.

Miljøstyrelsen meddelte i november 2020 tilladelse efter havmiljølovens § 26 til Kystdirektoratet til klappning af i alt 150.000 m³ oprensningsmateriale, højst 30.000 m³ pr. år, fra sejltredden Nyt Løb – Hestehoved Dyb på en klappads i Grønsund mellem Falster og Møn. Tilladelsen var en fornyelse af en tidligere klappningstilladelse og var gældende for en 5-årig periode. Både klappadsen og oprensningsområdet var beliggende i Natura 2000-område nr. 168, hvor der på udpegningsområdet findes bl.a. de marine habitatnaturtyper sandbanke, bugter og vige samt rev. Hertil kom, at klappadsen og den nordlige del af optagningsområdet var beliggende i vandområde 45, Grønsund, mens den sydlige del af optagningsområdet var beliggende i vandområde 44, Hjelm Bugt, hvor begge vandområder var målsat til god økologisk og kemisk tilstand senest 22. december 2027. Af vandområdeplan 2015-2021, som var gældende ved meddelelse af tilladelsen, fremgik, at de to vandområder var i moderat økologisk tilstand, mens den kemiske tilstand for vandområde 44 var ikke-god og ukendt for vandområde 45. Af Miljøstyrelsens vurdering af sedimenter fremgik, at det klappede sediment måtte svare til det sediment, som i forvejen blev bundfældet på klappadsen, idet klappadsen lå tæt på oprensningsområdet. Hertil kom, at både sejltredden og klappadsen lå på åbent hav og langt fra menneskelige forureningskilder, hvorfor styrelsen ikke havde bedt om analyser af sedimenter. Miljøstyrelsen havde vurderet, at projektet ikke ville medføre forringelse af vandområdernes økologiske og kemiske tilstand og ikke ville forhindre målopfyldelse. Miljøstyrelsen lagde bl.a. til grund for vurdering af den kemiske tilstand, at indholdet af miljøfarlige stoffer i optagningsmaterialet var vurderet til at svare til den kemiske tilstand på klappadsen. Miljøstyrelsen havde endvidere udarbejdet en væsentlighedsvurdering af de potentielle påvirkninger, som projektet kunne have på Natura 2000-område nr. 168. Heraf fremgik, at

tildækning i forbindelse med optagning og klappning på naturtyperne sandbanke (1110) og bugter og vige (1160) var ubetydelig i forhold til den naturlige omlejring af sand i området, mens en påvirkning af naturtypen stenrev ikke ansås som sandsynlig som følge af afstanden til optagnings- og klappområdet. Tilladelsen blev påklaget af Danmarks Naturfredningsforening, der bl.a. anførte, at muligheden for at nyttiggøre oprensningsmaterialet ikke var tilstrækkeligt vurderet, at påvirkningen af Natura 2000-området ikke var tilstrækkeligt belyst, og at Miljøstyrelsen ikke på det foreliggende grundlag kunne konkludere, om omflytning af materialet havde betydning for vandområdernes kemiske tilstand. Endvidere anførte klager, at der for klappadsen ikke var gennemført SMV- eller VVM-procedurer. Miljø- og Fødevarerklagenævnet fandt alene anledning til at behandle klagepunktet om påvirkning af Natura 2000-området. Nævnet konstaterede indledningsvis, at Miljøstyrelsen havde lagt til grund, at sedimentet, som skulle klappes, svarede til sedimentet, som i forvejen bundfældedes på klappadsen, og at klappingen foregik i et område med stor vind- og bølgepåvirkning. Miljøstyrelsen havde endvidere anført, at det klappede materiale blev jævnt fordelt på klappadsen, og at der alene skete et spild på 5 %, som forblev i vandsøjlen. Nævnet bemærkede hertil, at Miljøstyrelsen ikke havde stillet vilkår om optagnings- og klappemåde, og at oplysninger herom således ikke indgik i vurderingen af projektets påvirkning af Natura 2000-området. Nævnet konstaterede videre, at der ikke forelå oplysninger om eller en nærmere vurdering af klappemåde, meteorologiske forhold og øvrige strømforhold i og omkring området, hvor klappingen foregik, hvilket efter nævnets vurdering kunne have stor betydning for spredningen af klappmateriale og dermed påvirkningen af naturtyperne på udpegningsgrundlaget. Nævnet fandt, at det ikke på det foreliggende grundlag kunne udelukkes, at projektet i sig selv eller i forbindelse

med andre planer og projekter kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt, hvorfor afgørelsen led af en væsentlig retlig mangel. Nævnet bemærkede hertil, at Miljøstyrelsens vurdering angående påvirkningen fra optagning og klapping som ubetydelig i forhold til den naturlige sedimentvandring syntes udokumenteret. Ved den fornyede behandling skulle der ske en konkret vurdering af de nævnte forhold, og hvorvidt det var nødvendigt at fastsætte vilkår angående forbud mod klapping i vækstsæsonen. Nævnet anførte i den forbindelse, at fastsættelse af vilkår om afværgeforanstaltninger i sig selv ville udløse krav om konsekvensvurdering. Angående hierarkiet i klapbekendtgørelsens § 3 bemærkede nævnet, at Miljøstyrelsen i sin afgørelse havde lagt til grund, at ansøger havde foretaget de relevante undersøgelser af muligheder til nyttiggørelse, idet ansøger havde redegjort for, at man år forinden havde forsøgt nyttiggørelse af sedimentet ved en anden havn, samt at ansøger havde forespurgt om nyttiggørelse på land, men at dette ville medføre en kraftig forøgelse af omkostninger til oprensningen samt forlængelse af tidsperioden, og at dette henset til bl.a. sejslsikkerheden ikke var hensigtsmæssigt. Nævnet fandt, at ansøgers redegørelse ikke dokumenterede, at det ikke var muligt at nyttiggøre oprensningsmaterialet, da redegørelsen

ikke indeholdt nærmere oplysninger om de forventede omkostninger forbundet med henholdsvis nyttiggørelse og klapping, f.eks. prisoverslag. Ved den fornyede behandling af sagen skulle Miljøstyrelsen således indhente nødvendig og tilstrækkelig dokumentation for, at oprensningsmaterialet ikke kunne nyttiggøres, eller at dette ville være uforholdsmæssigt dyrt. Om påvirkningen af de målsatte vandområder konstaterede nævnet, at der ikke var foretaget analyser af sedimentet, og at det fremgik af de nugældende vandområdeplanerne 2021-2027, at flere miljøkvalitetskrav var overskredet i vandområde 44, mens kun bly i biota var overskredet i vandområde 45. Med henvisning til indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, bemærkede nævnet, at Miljøstyrelsen skulle foretage en konkret vurdering af betydningen af de nye oplysninger om indholdet af antracen i sediment i vandområde 44 i forhold til påvirkningen af vandområde 45, hvori klappingen foregik, samt forholde sig til betydningen for den kemiske tilstand i vandområde 45 som følge af de overskredne miljøkvalitetskrav i vandområde 44 for bromerede diphenylethere (BDE), kviksølv, cadmium og bly i biota. På denne baggrund ophævede klagenævnet Miljøstyrelsens klappingstilladelse og hjemviste sagen til fornyet behandling.

Kommentar: Ophævelsen af afgørelsen kan ikke anses for overraskende. På dette punkt er det mest overraskende, at Miljøstyrelsen meddelte tilladelse på det foreliggende grundlag til Kystdirektoratet som ansøger (klappingstilladelsen er vedlagt som bilag). Nævnets afgørelse giver imidlertid anledning til tre principielle bemærkninger. For det første er nævnets begrundelse for ophævelse formuleret problematisk. Det er rimelig åbenbart, at den gennemførte væsentlighedsvurdering af påvirkningen af Natura 2000-området var utilstrækkelig, da en konsekvensvurdering kun kunne undlades, såfremt det på baggrund af objektive kriterier kunne udelukkes, at klappingen af de 150.000 m³ sediment fra sejlrenden i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt. Problemet er, at nævnets formulering kan give indtryk af, at denne alvorlige retlige mangel kan håndteres ved en bedre væsentlighedsvurdering, når blot denne ikke forudsætter afværgeforanstaltninger. Dette er næppe korrekt, da væsentlighedsvurderingen netop er en foreløbig afgørelse, som skal afgøre, om der skal udarbejdes en konsekvensvurdering – om end en lignende forståelse af væsentlighedsvurderingen blev lagt til grund i to sager om naturnationalparker, jf. **MRF 2023.169 Mfk** og **MRF 2023.171 Mfk** – og hertil Pagh: TfM 2023, s. 357. Havde nævnet fulgt tidligere praksis, skulle det således være tydeliggjort, at klappingstilladelsen krævede en konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2, og ikke blot en udbygning af væsentlighedsvurderingen, jf. f.eks. **MRF 2021.318 Mfk**. Den anden bemærkning vedrører VVM-reglerne. Klagenævnet tog ikke i afgørelsen stilling til klagers indsigelse om, at klappingstilladelser er omfattet af miljøvurderingslovens § 21 om forudgående VVM-screening, da klapping har karakter af affaldsbortskaffelse og dermed omfattes af miljøvurderingslovens bilag 2, jf. ligeledes kommentarerne til **MRF 2021.176 Mfk** og **MRF 2021.192 Mfk** samt bemærkningerne i Pagh: **MRF 2021B.2**. Miljø-

og Fødevarerklagenævnet har imidlertid efterfølgende i en anden sag vedr. klappning i forbindelse med omlægning af en sejlrende ved Nakskov Havn udtalt, at klappning i sig selv ikke er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 eller 2 (afgørelse af 29. oktober 2024, j.nr. 24/04963). Klagenævnet har i den forbindelse afvist, at klappning er omfattet af bilag 2, pkt. 11.b om anlæg til bortskaffelse af affald, med henvisning til, at oprensings- og uddybningsmateriale, der klappes i henhold til havmiljølovens § 26, er undtaget fra affaldsdirektivet, hvorfor der ikke kan være tale om anlæg til bortskaffelse af affald i VVM-direktivets forstand. Nævnet afviste samtidig, at klappingen var omfattet af bilag 2, pkt. 10.l om uddybning og opfyldning på søterritoriet, da der herved alene skal forstås opfyldning med henblik på landindvinding. Denne afgørelse bringes og kommenteres på MRF på et senere tidspunkt. Foreløbigt bemærkes, at klagenævnets fortolkning af VVM-direktivet forekommer at være i strid med EU-Domstolens udvidende fortolkning af bilagspunkterne i lyset af direktivets formål, jf. f.eks. sag C-486/04, Kommissionen mod Italien, hvor anlæg til bortskaffelse af ikke-farligt affald med en kapacitet på over 100 tons/dag (bilag I, pkt. 10) ansås for også at omfatte anlæg til nyttiggørelse af affald, uanset at affaldsdirektivet sonderer mellem bortskaffelse og nyttiggørelse. En tilsvarende udvidende fortolkning er tillige lagt til grund i klagenævnets praksis vedr. andre bilagspunkter, jf. senest **MRF 2024.176 Mfk**, hvor bilag 2, pkt. 1.d (Nyplantning og rydning af skov med henblik på omlægning til anden arealudnyttelse) ansås for også at omfatte skovgræsning, uanset at skovarealerne fortsat ville være skov efter skovlovens regler. Heroverfor kan det for så vidt angår klappning ganske vist anføres, at en affaldsproducent normalt ikke skal screenes for at aflevere affald til et godkendt anlæg. Dette skyldes dog netop, at selve affaldsanlæggets behandling af affald som minimum forudsætter VVM-screening, hvorfor der i vilkårene for anlægget er taget stilling til, hvad og hvor meget affald der kan modtages. Såfremt der var meddelt VVM-tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25 til, at der på lokaliteten ”Grønsund Klappads” kunne klappes bestemte mængder havnesediment årligt, når sedimentets indhold af miljøfarlige stoffer opfyldte bestemte krav, ville en VVM-tilladelse til de enkelte klappinger kunne undlades. Problemet er imidlertid, at en sådan VVM-tilladelse ikke er meddelt til nogen af de danske klappads, hvorved i øvrigt bemærkes, at problemet ikke kan løses ved at gennemføre SMV-procedure for de enkelte klappområder, da vilkårene for håndtering skal fremgå af en VVM-tilladelse, i hvert fald når der er tale om modtagelse af større mængder sediment til bortskaffelse. Den tredje kommentar til nævnets afgørelse fra Grønsund vedrører nævnets afsluttende bemærkning om overholdelse af vandrammedirektivets forbud mod forringelse af vandmiljøet, medmindre undtagelsen i vandrammedirektivets art. 4, stk. 7, anvendes. Det er uforståeligt, at nævnet ikke henviste til sag C-461/13, Weser, der netop angik en VVM-tilladelse til uddybning af en sejlrende, og hvor det efter de allerede foreliggende oplysninger forekommer sandsynligt, at en tilladelse vil skulle meddeles efter undtagelsen i direktivets art. 4, stk. 7, som implementeret i miljømålsbekendtgørelsens § 4 og indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 4, idet flere miljøkvalitetskrav var overskredet i de to berørte vandområder, hvorfor enhver yderligere tilførsel af disse stoffer vil være i strid med direktivet, medmindre der gøres brug af undtagelsesbestemmelsen. Se tillige **MRF 2024.159 Mfk**, hvor Miljøstyrelsens klappningstilladelse til Odense Havn, ligeledes blev ophævet, men uden at nævnet forholdt sig til den manglende screening efter miljøvurderingslovens § 21. Sidstnævnte afgørelse er senere genoptaget og erstattet af en ny afgørelse, jf. kommentaren til **MRF 2024.159 Mfk**.

Bilag: Miljøstyrelsens påklagede klappningstilladelse af 18. november 2020

Ophævelse og hjemvisning i sag om tilladelse til klappning af oprensningsmateriale fra sejltrede på klappads i Grønsund

Sag: 21/00155

Dato: 31. maj 2024

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter havmiljølovens § 26, jf. § 51, stk. 1, nr. 1.^[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Miljøstyrelsens afgørelse af 18. november 2020 om tilladelse til klappning af oprensningsmateriale fra sejltrede Nyt Løb – Hestehoved Dyb på klappads K_045_03 i Grønsund, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet^[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen kan anlægges ved domstolene.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, der i overensstemmelse med havmiljølovens § 51, stk. 1, har behandlet sagen i nævnets afdeling for marine forhold, jf. § 3, stk. 1, nr. 5, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 15. december 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforening.

Klager har anført, at muligheden for at nyttiggøre oprensningsmaterialet, som alternativ til klappning, ikke er tilstrækkeligt undersøgt. Da oprensningsmaterialet består af fint/mellemfint sand, som antageligt har et lavt organisk indhold, burde det således efter klagers opfattelse kunne indgå som eksempelvis fyld-, indbygnings-, byggeri- eller sandfodringsmateriale, og derved erstatte nye marine materialer eller råstoffer fra land.

Klager har desuden anført, at det materiale, der ønskes klappet, ikke er analyseret for hverken organisk indhold eller miljøfarlige stoffer, uanset at såvel optagningsstedet som klapppladsen er beliggende i Natura 2000-område nr. 168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund. Det er klagers opfattelse, at tilladelse kun kan meddeles, såfremt der tilvejebringes størst mulig vished og dokumentation for, at naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag ikke påvirkes negativt, herunder bl.a. naturtyperne sandbanker (1110), bugter og vige (1160) samt stenrev (1170).

Endvidere har klager anført, at Miljøstyrelsen ikke kan konkludere, at en omflytning af materiale inden for vandområderne ikke har betydning for områdernes kemiske tilstand. Klager påpeger i den forbindelse, at styrelsen ikke har oplyst, hvilke dybder i sejlrenden materialet hentes fra, uanset at dette ifølge klager har stor betydning for vurderingen af indholdet af miljøfarlige stoffer. Dertil kommer, at vandområde nr. 44 Hjelm Bugt, hvori en del af sejlrenden er beliggende, er forurenet med bromerede diphenyletere (flammehæmmere) og kviksølv i fisk, hvilket betyder, at den kemiske tilstand er dårlig, mens den kemiske tilstand er ukendt i Grønsund, hvor klapppladsen er beliggende. I øvrigt mangler der kendskab til sedimentets indhold af miljøfarlige stoffer.

Endelig har klager anført, at klapppladsen ikke er blevet strategisk miljøvurderet eller i øvrigt miljøvurderet efter VVM- eller habitatreglerne, selvom pladsen har været i anvendelse siden amternes tid. Meddelelse af en fornyet 5-årig tilladelse må derfor efter klagers opfattelse forudsætte, at der foretages en sådan strategisk miljøvurdering.

2. Sagens oplysninger

2.1 Naturforhold

2.1.1 Natura 2000-område nr. 168

Oprensningsområdet og klapplassen er begge beliggende i Natura 2000-område nr. 168 Havet og Kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund, der omfatter habitatområde H147 og fuglebeskyttelsesområderne F84 og F89.

På tidspunktet for afgørelsens meddelelse udgjorde Natura 2000-plan 2016-2021 for Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund administrationsgrundlaget for den pågældende tilladelse.[4] På områdets udpegningsgrundlag var bl.a. de marine habitatnaturtyper sandbanke (1110), bugter og vige (1160) samt rev (1170).

Den overordnede målsætning i Natura 2000-planen var bl.a., at de store lavvandede marine områder skulle have en god vandkvalitet og et artsrigt dyre- og planteliv.

En af de konkrete målsætninger i Natura 2000-planen for naturtyper og arter var, at de skulle have en gunstig bevaringsstatus. Denne konkrete målsætning omfattede også naturtyper og arter uden tilstandsvurdering og/eller med en ukendt prognose, herunder de marine naturtyper. Det betød, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for områdets udpegede arter skulle stabiliseres eller øges, således at der var grundlag for de i Natura 2000-planen angivne bestandstal eller, for arter uden bestandstalsmål, grundlag for tilstrækkelige egnede yngle- og fourageringsområder.

Natura 2000-plan 2016-2021 er efterfølgende afløst og erstattet af Natura 2000-plan 2022-2027.[5] Det fremgår heraf, at de marine habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget er uændret, og således fortsat omfatter bl.a. sandbanke (1110), bugter og vige (1160) samt rev (1170).

Den overordnede målsætning i Natura 2000-plan 2022-2027 er bl.a., at de store marine forekomster af sandbanke (1110), bugter og vige (1160) og rev (1170) sikres.

En af de konkrete målsætninger i Natura 2000-plan 2022-2027 for de marine naturtyper er, at deres tilstand og areal skal være stabile eller i fremgang og bidrage til gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau.

Beliggenheden af naturtyperne på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området fremgår af basisanalysen for området[6] og af det digitale kortmateriale på Miljøministeriets MiljøGIS.[7] Heraf kan det bl.a. ses, at klapplassen er beliggende i et område med bugter og vige (1160), og at naturtypen sandbanke (1110) findes både syd og nord for klapplassen, jf. følgende udklip fra MiljøGIS,

hvor sejlrenden er markeret med turkis, klappladsen er markeret med pink, bugter og vige er markeret med lyseblå og sandbanke er markeret med brun:

2.1.2 Vandområde 44 og 45

Klappladsen og den nordlige del af optagningsområdet er beliggende i vandområde 45 Grønsund, mens den sydlige del af optagningsområdet er beliggende i vandområde 44 Hjelm Bugt. Det fremgår af miljømålsbekendtgørelsen, at begge vandområder er målsat til god økologisk tilstand og god kemisk tilstand.[8]

På tidspunktet for meddelelse af tilladelse til klapning udgjorde vandområdeplanerne for 2015-2021 administrationsgrundlaget.[9]

Den konkrete tilstandsvurdering af vandområderne fremgår af et digitalt kortmateriale på Miljøministeriets MiljøGIS for vandområdeplanerne for 2015-2021.[10] Det fremgår heraf, at den samlede økologiske tilstand i vandområde 44 var moderat, idet tilstanden for kvalitetselementerne klorofyl og ålegræs var moderat, mens tilstanden for kvalitetselementerne bundfauna og miljøfarlige forurenende stoffer var ukendt. I forhold til vandområde 45 fremgår det tilsvarende, at den samlede økologiske tilstand var moderat, idet tilstanden for kvalitetselementet klorofyl var moderat, mens tilstanden for kvalitetselementerne ålegræs, bundfauna og miljøfarlige forurenende stoffer var ukendt. Det fremgår desuden, at den kemiske tilstand for vandområde 44 var ikke-god, mens den for vandområde 45 var ukendt. Om årsagen til tilstanden for vandområde 44 fremgår af planens redegørelsesdel, at miljøkvalitetskrav for bromerede diphenylethere (BDE) og kviksølv i biota var overskredet. Herudover fremgår det af planen, at den kemiske tilstand for kvalitetselementet sediment var ukendt i begge områder.

Vandområdeplanerne for 2015-2021 er efterfølgende afløst og erstattet af vandområdeplanerne for 2021-2027.[11]

Den konkrete tilstandsvurdering af vandområderne fremgår af MiljøGIS for vandområdeplanerne for 2021-2027.[12] Baggrundsdata for Miljøstyrelsens vurderinger kan tillige tilgås via vandplandata.dk.

Det fremgår af MiljøGIS for vandområdeplanerne for 2021-2027, at den samlede økologiske tilstand for vandområde 44 Hjelm Bugt er moderat, idet tilstanden for

ålegræs og lignende (rodfastede bundplanter), fytoplankton (klorofyl) og bunddyr (bentiske invertebrater) er moderat, mens tilstanden for nationalspecifikke stoffer er god. Det fremgår endvidere, at den samlede økologiske tilstand for vandområde 45 Grønsund er ringe, idet tilstanden for ålegræs og lignende er ringe, mens tilstanden for fytoplankton er moderat, tilstanden for bunddyr er ukendt og tilstanden for nationalspecifikke stoffer er ikke-god.

Om den kemiske tilstand for vandområderne fremgår det, at den samlede tilstand i vandområde 44 Hjelm Bugt er ikke-god, idet miljøkvalitetskravene for bromerede diphenylethere (BDE), kviksølv, cadmium og bly i biota er overskredet, og miljøkvalitetskravet for antracen i sediment er overskredet. For så vidt angår antracen fremgår det, at der er målt 0,0233 mg/kg tørstof (TS), mens det generelle miljøkvalitetskrav er 0,0048 mg/kg TS.^[13] Den samlede tilstand i vandområde 45 Grønsund er tillige ikke-god, idet miljøkvalitetskravet for bly i biota er overskredet.^[14]

2.2 Den påklagede afgørelse

Miljøstyrelsen har den 18. november 2020 med hjemmel i havmiljølovens § 26 meddelt en 5-årig tilladelse til Kystdirektoratet til klappning af i alt 150.000 m³ oprensningsmateriale fra sejlrunden Nyt Løb – Hestehoved Dyb på klappads K_045_03 i Grønsund.

Det fremgår af tilladelsen, at sejlrunden løbende har været oprenset, at oprensningsmaterialet har været tilladt klappet på den aktuelle klappads i en lang årrække, og at Kystdirektoratet har en gældende klaptilladelse fra samme oprensingsområde og til samme klappads, der udløber i 2021.

Klaptilladelsen indeholder følgende vilkår vedrørende optagning og brugen af klappadsen:

”1.1 Vilkår for optagning og brugen af klappadsen

1. Tilladelsen gælder i tidsrummet den 17. december 2020 til den 17. december 2025.
2. Der må højst klappes en samlet mængde på 150.000 m³ fastmål, svarende til 262.000 tons tørstof i tilladelsens samlede løbetid. Der må højst klappes

30.000 m³ om året. Klapmaterialet må kun stamme fra den del af sejlrenden, der er indrammet med rødt på det kortet, der fremgår af bilag 1.

3. Klapningen skal foregå på klappads K_045_03, som ligger i vandområdet Grønsund. Klappadsens placering fremgår af bilag 2.
4. Der må som følge af klapningen ikke ske dybdeforringelser i klapområdet til under 10,1 meter i forhold til middelvandstand - DVR-90.
5. Klapmaterialet skal spredes jævnt på den i pkt. C beskrevne klappads og må ikke indeholde større faste genstande."

Miljøstyrelsen har i forhold til sedimentet vurderet følgende i tilladelsen:

"Kystdirektoratet har oplyst i deres ansøgning, at der er tale om uforurenede finkornet til mellemkornet sand med en kornstørrelse på mellem 0,125-0,5 mm som løbende aflejres i oprensningsområdet. Miljøstyrelsen finder ikke anledning til at betvivle dette forhold.

Da klappadsen ligger tæt på oprensningsområdet, vurderes det klappede sediment at svare til det sediment, der i forvejen bundfældes på klappadsen. Både sejlrenden og klappadsen ligger på åbent hav langt fra menneskelige forureningskilder. Der er derfor ikke bedt om analyser af materialet.

Hvis klapningen foretages med et fartøj, der kan transportere 400 m³, og fartøjet når ud på klappadsen 5 gange pr. dag, vil klapningen af den totalt tilladte mængde være overstået på 15 dage. Da der klappes sand, vil hver klapning relativt hurtigt falde til bunds, hvorefter vandet vil nå at blive klart inden næste klapning. Miljøstyrelsen vurderer ikke, at en så kortvarig forstyrrelse vil medføre gener forårsaget af de sedimentfaner, der vil opstå i vandfasen på grund af spild i forbindelse med optagning og klapning."

I forhold til klapningens påvirkning på vandområdernes økologiske tilstand fremgår følgende af tilladelsen:

"Ålegræs

Ålegræs kan teoretisk set påvirkes af sedimentfaner på to måder: Dels ved direkte tildækning af bladene, hvis sedimentet aflejres på planterne, dels ved at vandet bliver uklart i sedimentfanerne, så lyset ikke når ned til planterne.

Parameteren ålegræs vurderes ikke, at blive påvirket af betydning ved optagning i henhold til denne tilladelse, da optagningen foregår over en lang strækning af sejlrenden, hvorved en eventuel forekomst af ålegræs i nærheden, kun vil udsættes for nedsat sigtdybde og sedimentation fra en sedimentfane i et uvæsentligt tidsrum.

For selve klapningen gælder det, at dette foregår på dybder over 10,1 meter, hvor ålegræs ikke findes. Der er lavvandede områder i nærheden af klapplassen som potentielt kan nås af de kortvarige sedimentfaneer. Det er dog Miljøstyrelsens vurdering, at de kortvarige skygninger og den eventuelle tildækning, der helt lokalt kunne forekomme, ikke kan måle sig med de den naturlige sedimentvandring på en så vind- og bølgeeksponeret lokalitet, som det er tilfældet.

Klorofyl

Ved frigivelse af næringsalte fra klappmaterialer og ved nedbrydning af organisk materiale herfra, kan der ske en hurtig opblomstring af planktonalger og dermed af vandets klorofylindhold i perioder hvor planktonets vækst ellers er begrænset af mangel på næringsstoffer i vandet. Derfor skal det overvejes, om klappning af store mængder bør undgås i planternes vækstsæson.

Der forventes ikke en mærkbar påvirkning af klorofylindholdet eller af vandets iltindhold som følge af optagning og klappingerne i Grønsund, da der er tale rent sand. Da der stilles vilkår om en årlig maksimal klappmængde på 30.000 m³, vurderes den lille påvirkning, der kunne ske som følge af optagning og klappning ikke at være begrundelse for at stille vilkår til optagnings- eller klappmetode, eller til begrænsning af klaptidspunkt i løbet af året.

Bundfauna

De bunddyr, der befinder sig på optagningsstedet vil blive fjernet i forbindelse med optagningen. Arealmæssigt vil denne påvirkning dog udgøre en ubetydelig del af vandområdet. Der vil hurtigt kunne ske en genindvandring af dyr til området. Klappingen vurderes derfor ikke at forringe tilstanden for bunddyr i de to vandområder.

Samlet vurdering i forhold til økologisk tilstand

Det vurderes, at optagningen og klappning ikke vil medføre en forringelse af vandområdernes økologiske tilstand eller ændre på vandområdernes mulighed

for at opfylde god økologisk tilstand.

I forhold til vandområdernes kemiske tilstand fremgår herefter følgende:

”Den kemiske tilstand i vandområdeplaner 2015-2021 er angivet som ukendt i Grønsund og som dårlig Hjelm Bugt. Årsagen til den dårlige tilstand er, at der er målt BDE (bromerede diphenylethere) og kviksølv i fisk, der er fanget i området. Den kemiske tilstand for sedimentet er ukendt i begge områder.

Da indholdet af miljøfarlige stoffer i optagningsmaterialet vurderes at svare til den kemiske tilstand på klappladsen, vurderes aktiviteten ikke at påvirke områdernes kemiske tilstand og dermed ikke at være til hinder for opfyldelsen af målet om God kemisk tilstand.”

Om klappingens effekter fremgår herudover følgende:

”Klapplads K_045_03 har et areal på 0,29 km². Hvis det antages, at der spildes ca. 5 % under klapping, at klapmaterialet fordeles jævnt på klappladsen, samt at klapmaterialet bliver liggende på klapping efter klapping, vil klapmaterialet fra denne klaptilladelse ligge i et ca. 49 cm tykt lag på klappladsen.

Klappladsen ligger på en skråning fra ca. 10 meters dybde til 19 meters dybde. Den seneste pejling af klappladsen fra foråret 2020 viser, at der er dybder ml. ca. 10 meter til ca. 19 meter. Med vilkåret om mindstedybde for klappladsen på 10,1 meter (vilkår D), og med ovenstående antagelser taget i betragtning, vurderer Miljøstyrelsen, at der er plads til mængden for den aktuelle sag.

Den nordøstlige del af klappladsen kan ikke anvendes til denne klaptilladelse, pga. at mindstedybden nogle steder er nået (se bilag 2). Miljøstyrelsen vurderer, at der er kapacitet til den ansøgte mængde på den sydligste del af klappladsen. Afgrænsningen fremgår af figur 2 i bilag 2. Tilladelseshaver er indforstået med dette.”

Endelig fremgår følgende af tilladelsen om Miljøstyrelsens vurdering af projektets påvirkning på Natura 2000-område nr. 168:

”Kun naturtype 1100, 1160 og 1170 findes i nærheden af optagnings- og klapområdet.

Sandbanke (1110): Hele området er domineret af sandbund og der findes en række sandbanker i området. Sandbanker adskilles fra den øvrige sandbund ved at være den opragende eller forhøjede del af havbunden. De største sandbanker

er fundet i indløbet til Grønsund (Tolken) og ud for Jungshoved. Der er fundet en del ålegræs på de sandede flader. Som nævnt under afsnittet om vandplaner, vurderes den tildækning der kan ske som følge af optagning og klapning at være ubetydelig i forhold til den naturlige omlejring af sand i området.

Bugter og vige (1160): Naturtypen udgør en meget stor del af det marine område, ca. 70 %. Naturtypen findes i områder, der er meget forskellige mht. påvirkning fra land, havstrømme og bundforhold. Naturtypen vurderes ikke, at blive påvirket af samme grund som er angivet under naturtypen Sandbanke.

I Grønsund er der fundet stenrev (1170) og biogene rev bestående af blåmuslinger. Trådalger som alm. ledtang (*Polysiphonia fucoides*) udgør størstedelen af vegetationen på stenene, men der forekommer også enkelte bladformede alger. De biogene rev er karakteriseret ved rødalgedominerede samfund, som hovedsageligt udgøres af trådformede rødalger. Revene ligger dog i så stor afstand fra optagning og klapområdet, at det ikke anses for sandsynligt, at der vil ske en påvirkning af disse.

[...]

3.1 Konklusion

Den samlede vurdering er, at en tilladelse til at klappe materiale fra det indtegnede område i sejltrenden Nyt Løb Hestehoved dyb på den ansøgte klapplads og på de angivne vilkår vil være acceptabel i henhold til den gældende lovgivning og vejledning herom.”

2.3 Miljøstyrelsens bemærkninger til klagen

Miljøstyrelsen har den 22. februar 2021 til klagen bemærket, at Kystdirektoratet efter styrelsens vurdering har foretaget de relevante undersøgelser af mulighederne for at nyttiggøre materialet, og at det er godtgjort, at der i den aktuelle sag ikke er nyttiggørelsesmuligheder.

Miljøstyrelsen har desuden bemærket, at klappladsen ikke er miljøvurderet, idet klappladser efter styrelsens vurdering ikke er miljøvurderingspligtige. Vurdering af klappladser og klapning reguleres ifølge styrelsen udtømmende efter havmiljøloven, hvoraf det fremgår, at der skal foretages en vurdering af

miljøpåvirkningen. Lovens bilag 1 oplister de forhold, der skal indgå i denne vurdering. Bilag 1 suppleres af bilag 2, som indeholder en oversigt over stoffer, der kan være særligt problematiske ved klapping.

Vedrørende projektets påvirkning på Natura 2000-område nr. 168 har Miljøstyrelsen bemærket, at styrelsen følger HELCOM-retningslinjerne for prøvetagning, som fastlægger vurderingskriterierne for, hvornår det er proportionalt at udtage prøver og måle indhold af konkrete stoffer. I sagen er opgravningsmaterialet fintkornet til mellemkornet sand, og oprensningen finder sted i en sejlrende i et åbent farvand. Sejlrenden ligger cirka 0,5 km fra land og cirka 3 km fra de nærmeste havne med aktivitet. Dermed ligger sejlrenden fjernt fra direkte forureningskilder såsom havne, industri, åmundinger, spildevandsudledninger og udledning fra kystnære depoter. Disse to forhold har betydning for, at styrelsen vurderer, at oprensningsmaterialet har et forureningsniveau, der svarer til baggrundsniveauet i klapområdet. Styrelsen påpeger i øvrigt, at der efter styrelsens opfattelse ikke kan omregnes fra fiskevævsdata til sedimentværdier, og at forureningen med bromerede diphenyletere (flammehæmmere) og kviksølv er diffus, da hverken flammehæmmere eller kviksølv er særskilt havne- eller skibstrafikrelateret. Derfor er det styrelsens opfattelse, at vurderingen af, at omflytning inden for vandområder med ens belastning ikke har betydning for områdets kemiske tilstand, er begrundet.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Følgende medlemmer af Miljø- og Fødevareklagenævnet har deltaget i sagens behandling: formand Ann Toft Kristensen, landsdommer Olaf Tingleff, fhv. landsdommer Eva Staal, samt de sagkyndige medlemmer Jens Kjerulf Petersen og Karen Timmermann.

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag alene fundet anledning til at behandle forholdet vedrørende den tilladte klappings påvirkning på Natura 2000-område nr. 168 (afsnit 3.2.2).

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet har dog fundet anledning til at anføre en række forhold, som Miljøstyrelsen vil skulle tage i betragtning i forbindelse med en fornyet behandling af sagen, se nærmere i afsnit 3.3.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Indledende bemærkninger

Det følger af havmiljølovens § 26, stk. 1, at miljøministeren meddeler tilladelse til og fører tilsyn med dumpning af optaget havbundsmateriale. Denne beføjelse er delegeret fra miljøministeren til Miljøstyrelsen.^[15]

I vurderingen af en ansøgning om tilladelse til dumpning af optaget havbundsmateriale skal indgå de forhold og hensyn, der er anført i havmiljølovens bilag 1, jf. lovens § 26, stk. 2. Der må kun meddeles tilladelse til dumpning af havbundsmateriale, såfremt havbundsmaterialet vurderes at indeholde uvæsentlige mængder og koncentrationer af de i bilag 2 nævnte stoffer og materialer og såfremt disse ikke er tilført havbundsmaterialet med henblik på bortskaffelse, jf. havmiljølovens § 26, stk. 3.

Miljøstyrelsen kan i henhold til havmiljølovens § 26, stk. 4, til brug for vurderingen i stk. 2 og 3 stille krav om, at ansøgeren for egen regning lader foretage analyser af havbundsmaterialet, herunder udarbejder en miljøkonsekvensvurdering.^[16]

Tilladelse til dumpning af havbundsmateriale skal i henhold til havmiljølovens § 27, stk. 1, være tidsbegrænset og angive, hvilke stoffer eller materialer, der omfattes af tilladelsen, den samlede mængde, positionen for dumpningen og tilladelsens udløbsdato. Endvidere kan der i tilladelsen stilles vilkår om bl.a. fremgangsmåden, herunder om optagning og udlægning, tilsyns- og sikkerhedsforanstaltninger og indberetning.

I henhold til havmiljølovens § 28 kan Miljøministeren fastsætte nærmere regler om tilladelsesordningen for dumpning af havbundsmateriale, herunder om ansøgningens indhold, om miljøkonsekvensvurdering, herunder om inddragelse af offentligheden, om prøveudtagning og analyser af havbundsmateriale og om vurdering og behandling af sager efter § 26.

Havmiljølovens bilag 1 indeholder en liste over forhold, der skal vurderes i forbindelse med behandling af en ansøgning om tilladelse til klappning, herunder bl.a. relevante sedimentforhold, klapmetode og optagningsmetode, relevante vandforhold, herunder spredning (f.eks. strøm, tidevand). Derudover fremgår det, at det generelt skal overvejes, om der er tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag for en vurdering af følgerne af den ansøgte klappning, jf. bilag 1, punkt B, nr. 4, 5 og 8.

Der er fastsat nærmere regler for administrationen af klaptilladelser i klappbekendtgørelsen,^[17] der er udstedt bl.a. med hjemmel i havmiljølovens § 28.

Det følger af klappbekendtgørelsens § 5, stk. 2, nr. 8 og nr. 9, at en ansøgning om tilladelse omfattet af bekendtgørelsen skal indeholde oplysninger om valg af metode ved optagning af sedimenterne eller oprensnings- og uddybningsmaterialerne og valg af metode ved placering af sedimenterne eller oprensnings- og uddybningsmaterialerne.

Miljøstyrelsen skal i henhold til bekendtgørelsens § 7, stk. 1, foretage en vurdering af sedimentets eller oprensnings- og uddybningsmaterialernes forureningsgrad. I det omfang oprensnings- og uddybningsmaterialer ikke skal videreføres ved bypass eller nyttiggøres, tager Miljøstyrelsen i henhold til bekendtgørelsens § 7, stk. 4, stilling til, om der skal gives tilladelse til klappning.

Miljøstyrelsen kan i henhold til bekendtgørelsens § 10 fastsætte en række vilkår i tilladelsen til klappning, herunder om optagnings- og klapmetode, jf. § 10, stk. 2, nr. 6 og nr. 7.

3.2.2 Projektets påvirkning på Natura 2000-område nr. 168

Det følger af habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1, 1. pkt., jf. § 7, stk. 11, nr. 1,^[18] at der før der træffes afgørelse om tilladelse efter havmiljølovens § 26, stk. 1, skal

foretages en vurdering af, om det ansøgte projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Hvis myndigheden vurderer, at projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der i henhold til habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, kan der ikke meddeles tilladelse, dispensation eller godkendelse til det ansøgte.

Vurderingerne efter stk. 1 og 2 skal fremgå af afgørelsen, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 4.

Bestemmelsen i habitatbekendtgørelsens § 6 implementerer bl.a. habitatdirektivets artikel 6, stk. 3,^[19] der har følgende ordlyd:

”Stk. 3. Alle planer eller projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for lokalitetens forvaltning, men som i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke en sådan lokalitet væsentligt, vurderes med hensyn til deres virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne. På baggrund af konklusionerne af vurderingen af virkningerne på lokaliteten, og med forbehold af stk. 4, giver de kompetente nationale myndigheder først deres tilslutning til en plan eller et projekt, når de har sikret sig, at den/det ikke skader lokalitetens integritet, og når de - hvis det anses for nødvendigt - har hørt offentligheden.”

EU-Domstolen fortolker bestemmelsen sådan, at myndigheden skal foretage en vurdering af, om det kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke den udpegede lokalitets gunstige bevaringsstatus væsentligt (væsentlighedsvurdering). Hvis en sådan påvirkning på baggrund af objektive kriterier ikke kan udelukkes, skal der, såfremt projektet ønskes fremmet, foretages en nærmere vurdering (konsekvensvurdering).^[20]

Om den indledende væsentlighedsvurdering har EU-Domstolen udtalt, at når en plan eller et projekt, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendig for en lokalitets forvaltning, risikerer at skade bevaringsmålsætningen for lokaliteten, skal planen eller projektet anses for at kunne påvirke denne lokalitet væsentligt. Bedømmelsen af nævnte risiko skal foretages i lyset af den i en sådan plan eller

et sådant projekt omhandlede lokalitets særlige kendetegn og miljømæssige vilkår.[21]

Forsigtighedsprincippet spiller en central rolle og skal anvendes både i den foreløbige vurdering af, om en plan eller et projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan antages at påvirke et beskyttet område væsentligt, og i en eventuel konsekvensvurdering.[22]

Det fremgår af den påklagede klaptilladelse, at Miljøstyrelsen i forbindelse med vurderingen af det ansøgte projekt har foretaget en væsentlighedsvurdering af projektets mulige påvirkninger på Natura 2000-område nr. 168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund, hvori såvel optagningen af havbundssedimentet som klapningen heraf foregår.

Miljøstyrelsen har vurderet, at klapningen ikke alene eller sammen med andre projekter vil påvirke Natura 2000-området væsentligt, og at der derfor ikke skal foretages en konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2.

Miljøstyrelsen har ved denne vurdering lagt til grund, at det sediment, som skal klappes på klappladsen, svarer til det sediment, som allerede i forvejen bundfældes på klappladsen, og at klapningen foregår i et område, hvori der generelt er stor vind- og bølgeeksponering. Styrelsen har desuden lagt til grund, at det klappede materiale fordeles jævnt på klappladsen, og at der alene sker et spild på 5 %, der således forbliver i vandsøjlen. Idet det er styrelsens vurdering, at påvirkningen fra projektet er lille, har styrelsen ikke stillet vilkår om optagnings- og klapmetode, og oplysninger herom har således ikke indgået i styrelsens vurdering af projektets påvirkning på Natura 2000-området.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet konstaterer, at der på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 168 bl.a. findes naturtyperne bugter og vige (1160) og sandbanke (1110), og at selve klappladsen er beliggende inden for naturtypen bugter og vige samt grænsende op til naturtypen sandbanke. Der er konstateret forekomst af ålegræs på en række nærtliggende sandbanker omkring klappladsen.[23]

Miljø- og Fødevarerklagenævnet konstaterer desuden, at der i sagen ikke foreligger oplysninger om eller en nærmere vurdering af klapmetode, meteorologiske forhold og øvrige strømforhold i og omkring området, hvori klapningen foregår, hvilket alle er faktorer, som efter nævnets vurdering kan

have stor betydning for spredningen af klapmateriale, og dermed den mulige påvirkning af naturtyperne på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder på den baggrund, at det ikke på det foreliggende grundlag kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1, 1. pkt. Det kan således efter nævnets vurdering ikke udelukkes, at naturtypen bugter og vige og naturtypen sandbanke kan påvirkes af den tilladte klapping. Den påklagede afgørelse lider dermed af en væsentlig retlig mangel, hvorfor nævnet ophæver Miljøstyrelsens afgørelse af 18. november 2020, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker i den forbindelse, at Miljøstyrelsen i den påklagede afgørelse har vurderet, at påvirkningen fra optagning og klapping er ubetydelig i forhold til den naturlige sedimentvandring i området, hvilket ikke synes dokumenteret.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker, at Miljøstyrelsen i forbindelse med den fornyede behandling af sagen skal foretage en konkret vurdering af de nærmere forhold omkring klappingen, herunder klappemetode, meteorologiske forhold i og omkring klapplassen samt øvrige strømforhold. Styrelsen skal i den forbindelse forholde sig til en eventuel påvirkning af ålegræs i nærheden af klapplassen samt en eventuel påvirkning af bunddyr på klapplassen. Styrelsen skal endvidere overveje, om der i tilladelsen bør fastsættes vilkår om disse forhold, herunder om der eventuelt bør fastsættes vilkår om, at der ikke må foregå klapping i vækstsæsonen. Nævnet kan i den forbindelse henvise til DTU Aqua rapport nr. 419-2023 om undersøgelse af alternative klappeteknikker og håndtering af klapmateriale, hvori der foreslås en Best Practice for valg af klapplasser med udgangspunkt i at minimere negative miljø- og natureffekter. [24] Styrelsen skal være opmærksom på, at såfremt det vurderes nødvendigt at fastsætte vilkår med henblik på at undgå eller reducere projektets skadelige virkninger på Natura 2000-området (afværgeforanstaltninger), forudsætter dette, at der foretages en habitatkonsekvensvurdering. [25]

3.3 Miljø- og Fødevarerklagenævnets øvrige bemærkninger

3.3.1 Muligheden for nyttiggørelse af det oprensede materiale

Klager har anført, at muligheden for at nyttiggøre oprensningsmaterialet, som alternativ til klapning, ikke er blevet tilstrækkeligt undersøgt.

Det fremgår af sagens oplysninger, at ansøger i ansøgningsmaterialet har oplyst, at oprensningsmaterialet er uforurennet finkornet til mellemkornet sand med en kornstørrelse på mellem 0,125-0,5 mm, hvilket Miljøstyrelsen ikke har fundet anledning til at betvivle.

Miljøstyrelsen har til klagen bemærket, at ansøger efter styrelsens vurdering har foretaget de relevante undersøgelser af mulighederne for at nyttiggøre materialet, og at det er godtgjort, at der i den aktuelle sag ikke er nyttiggørelsesmuligheder. Styrelsen baserer denne vurdering på en redegørelse fra ansøger, hvoraf følgende fremgår:

”For en del år siden forsøgte man at nyttiggøre materialet fra sejlrunden, ved at sejle det til Stubbekøbing havn. Sedimentet er finkornet til mellemkornet sand med kornstørrelse på mellem 0,125-0,5 mm, og det gav en masse klager fra naboerne til oplagspladsen på havnen pga. støv, ifølge havnefogeden fra Stubbekøbing. Så har jeg haft en forespørgsel til Vognmand [Person 1] og Grus Stubbekøbing havn om nyttiggørelse. Han kan godt modtage sedimentet på havnen i Stubbekøbing, men en evt. nyttiggørelse ved at bringe sedimentet i land, står slet ikke mål med værdien af materialet. Det vil betyde en kraftig forøgelse af omkostninger til oprensningen, der er ca. 3 gange så lang sejlfarstand i forhold til Klapområdet, og selve tidsperioden der skal oprenses bliver væsentlig forøget dag og nat, og er dermed ikke en hensigtsmæssig for driften (sejladssikkerheden), miljøet, eller erhvervstrafikken. Kystdirektoratet vil fortsat arbejde på at kunne nyttiggøre sedimentet, hvis det kan tilgodese de førnævnte parametre samt er rentabel. Oprensningen varer normalt nogle få uger om året, men enkelte år uden oprensning. Efter vores mening har sedimentet bedst af at blive nyttiggjort i nærområdet, hvor det renses op, og dermed forblive i natur2000 området.

Kystdirektoratet har forpligtigelsen med at vedligeholde dybden i sejlrunden Nytløb Hestehoved Dyb, så Grønsund overholder de i søkortet anførte dybder. Men har behov for forsat, at kunne klappe sedimentet for at kunne opretholde dybderne og dermed sejladssikkerheden i området.

Vi ansøgte en Bypassstilladelse, for på den måde at kunne nyttiggøre sedimentet kystnært på en erosionskyst nord vest for løbet i et område med en passende dybde, så skibene kunne sejle så tæt på kysten som mulig og losse. Der er ikke mange muligheder i området uden for lang sejlafland og dermed ikke inden for et nærhedsprincipet. På ansøgte Bypass-område kom vi inden for minimumsgrænsen for udbredelsen af ålegræs, og ved at flytte længere ud var vi så langt fra kysten at det ikke kunne betragtes som Bypass og derfor er vi nødsaget til at søge en fornyelse af eksisterende klaptilladelse på eksisterende klapplads.”

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker hertil, at det følger af klappbekendtgørelsens § 3, stk. 1, at administrationen af kystbeskyttelseslovens § 16 b, stk. 1, nr. 1 og nr. 2 (bypass og nyttiggørelse af oprensings- og uddybningsmaterialer),^[26] råstoflovens § 20 b, stk. 1 (nyttiggørelse af oprensings- og uddybningsmaterialer),^[27] samt havmiljølovens § 26 (klapning), skal ske i overensstemmelse med følgende hierarki – 1) bypass, 2) nyttiggørelse og 3) klapning.

Efter § 3, stk. 2, kan hierarkiet fraviges i særlige tilfælde. Anvendelsen af hierarkiet og fravigelser herfra skal ske med henblik på at opnå det bedste samlede miljømæssige resultat og under hensyn til almindelige forvaltningsretlige principper.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker desuden, at det er en forudsætning for at få tilladelse til klapning, at ansøgeren dokumenterer, at materialet ikke kan nyttiggøres, eller at dette vil være uforholdsmæssigt dyrt.^[28]

Det er Miljø- og Fødevarerklagenævnets opfattelse, at der med ansøgers redegørelse ikke er tilvejebragt tilstrækkelig dokumentation for, at det i nærværende sag ikke er muligt at nyttiggøre oprensingsmaterialet. Redegørelsen indeholder således ikke nærmere oplysninger om de forventede omkostninger forbundet med henholdsvis nyttiggørelse og klapning (eksempelvis prisoverslag). Der er dermed ikke tilvejebragt et nødvendigt og tilstrækkeligt sammenligningsgrundlag.

Miljøstyrelsen skal derfor i forbindelse med den fornyede behandling af sagen indhente nødvendig og tilstrækkelig dokumentation for, at oprensingsmaterialet ikke kan nyttiggøres, eller at dette vil være uforholdsmæssigt dyrt. Styrelsen skal i den forbindelse være opmærksom på, at anvendelsen af hierarkiet i klappbekendtgørelsens § 3 skal ske med henblik på at

opnå det bedste samlede miljømæssige resultat og under hensyn til almindelige forvaltningsretlige principper, herunder proportionalitetsprincippet, og at klapningen efter det ansøgte skal foregå inden for et Natura 2000-område.

3.3.2 Påvirkning af målsatte vandområder

Det følger af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 1,^[29] at statslige myndigheder, regionsrådet og kommunalbestyrelsen ved administration af lovgivningen i øvrigt skal forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, ikke forhindres.

Det følger af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, at myndigheden kun kan træffe afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde eller en grundvandsforekomst, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke vil kunne medføre en forringelse af overfladevandområdet eller grundvandsforekomstens tilstand, og ikke vil kunne hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, herunder gennem de i indsatsprogrammet fastlagte foranstaltninger.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at der ikke er foretaget analyser af det optagne havbundssediment fra sejlrenden samt af havbundsmaterialet på klapplassen, idet Miljøstyrelsen i den påklagede afgørelse har lagt til grund, at det sediment, som skal klappes, svarer til det sediment, som allerede i forvejen bundfældes på klapplassen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer imidlertid, at det af vandplandata.dk for vandområdeplanerne 2021-2027 fremgår, at den samlede tilstand i vandområde 44 Hjelm Bugt er ikke-god, idet miljøkvalitetskravene for bromerede diphenylethere (BDE), kviksølv, cadmium og bly i biota er overskredet, og miljøkvalitetskravet for antracen i sediment er overskredet. For antracen er der således målt 0,0233 mg/kg tørstof (TS), mens det generelle miljøkvalitetskrav er 0,0048 mg/kg TS. Den samlede tilstand i vandområde 45 Grønsund er tillige ikke-god, idet miljøkvalitetskravet for bly i biota er overskredet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at Miljøstyrelsen i forbindelse med den fornyede behandling af sagen skal foretage en konkret vurdering af betydningen af de nye oplysninger om indholdet af antracen i sediment i

vandområde 44 Hjelm Bugt i forhold til påvirkningen af det vandområde, hvori klapningen foregår, således at det sikres, at klapningen ikke er i strid med indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3. Miljøstyrelsen skal i den forbindelse tillige forholde sig til, om det kan have en betydning for den kemiske tilstand i vandområdet, at miljøkvalitetskravene for bromerede diphenylethere (BDE), kviksølv, cadmium og bly i biota også er overskredet i vandområde 44 Hjelm Bugt.

3.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Miljøstyrelsens afgørelse af 18. november 2020 om tilladelse til klappning af oprensingsmateriale fra sejltrenden Nyt Løb – Hestehoved Dyb på klappads K_045_03 i Grønsund, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 147 af 19. februar 2024 om beskyttelse af havmiljøet.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] De endeligt vedtagne Natura 2000-planer 2016-2021 blev offentliggjort den 20. april 2016. Link til planen for Natura 2000-område nr. 168: https://edit.mst.dk/media/rftjiqyo/n168_n2000plan_2016-21.pdf.

[5] De endeligt vedtagne Natura 2000-planer 2022-2027 blev offentliggjort den 3. juli 2023. Link til planen for Natura 2000-område nr. 168: <https://edit.mst.dk/media/edinvnom/n168-natura-2000-plan-2022-27-havet-og-kysten-mellem-praestoe-fjord-og-groensund.pdf>.

[6] Natura 2000-basisanalyse 2022-2027. Revideret udgave. Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund. Natura 2000-område nr. 168. November 2021. Link hertil: <https://mst.dk/media/3iodfwvy/n168-revideret-basisanalyse-2022-27-havet-og-kysten-mellem-praestoe-fjord-og-groensund.pdf>.

[7] Jf. MiljøGIS. Link hertil: <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3-2022>.

[8] Jf. bilag 2, tabel 3.1. Miljømål for Kystvande i bekendtgørelse nr. 819 af 15. juni 2023 om miljømål for overfladevandområde og grundvandsforekomster.

[9] Den 27. juni 2016 offentliggjorde Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning vandområdeplaner for anden planperiode (2015-2021) med tilhørende bekendtgørelser om miljømål og indsatsprogrammer samt høringsnotater og sammenfattende redegørelser. Se herom på Miljøstyrelsens hjemmeside – link hertil: <https://mst.dk/erhverv/rent-miljoe-og-sikker-forsyning/vandmiljoe/vandomraadeplaner/overblik-vandomraadeplaner-2015-2021/vandomraadeplaner-2015-2021>.

[10] Link hertil: <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv2-bek-2019>.

[11] Den 15. juni 2023 offentliggjorde Miljøministeriet vandområdeplanerne for tredje planperiode (2021-2027). Se herom på Miljøstyrelsens hjemmeside – link hertil: <https://mst.dk/erhverv/rent-miljoe-og-sikker-forsyning/vandmiljoe/vandomraadeplaner/overblik-vandomraadeplanerne-2021-2027/vandomraadeplanerne-2021-2027>.

[12] Link hertil: <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>.

[13] Link til vandplandata for vandområde nr. 44 Hjelm Bugt: <https://vandplandata.dk/vp3endelig2022/vandomraade/kystvande/DKCOAST44>.

[14] Link til vandplandata for vandområde nr. 45 Grønsund: <https://vandplandata.dk/vp3endelig2022/vandomraade/kystvande/DKCOAST45>.

[15] Jf. § 15, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 1514 af 25. juni 2021 om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen.

[16] Jf. § 15, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 1514 af 25. juni 2021 om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen.

[17] Bekendtgørelse nr. 516 af 23. april 2020 om bypass, nyttiggørelse og klapning af optaget havbundsmateriale.

[18] Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

[19] Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter.

[20] Jf. EU-Domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02, Waddenzee, præmis 45.

[21] Jf. EU-Domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02, Waddenzee, præmis 49.

[22] Jf. EU-Domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02, Waddenzee, præmis 44 og 58.

[23] Jf. Natura 2000-basisanalyse 2022-2027. Revideret udgave. Havet og Kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund. Natura 2000-område nr. 168. Habitatområde H147. Fuglebeskyttelsesområde F84 og F89. Miljøstyrelsen, november 2021 - <https://edit.mst.dk/media/3iodfwvy/n168-revideret-basisanalyse-2022-27-havet-og-kysten-mellem-praestoe-fjord-og-groensund.pdf>

[24] Jf. Petersen, J. K., Søgaard, M., Drønen, N., Hjelmager Jensen, J., Erichsen, A. C., Timmermann, K., & Flindt, M. (2023). Undersøgelse af alternative klapteknikker og håndtering af klapmateriale. DTU Aqua. DTU Aqua-rapport No. 419-2023.

[25] Jf. EU-Domstolens dom af 12. april 2018 i sag C-323/17, People Over Wind, præmis 35-37 og 40, og EU-Domstolens dom af 15. juni 2023 i sag C-721/21, Eco Advocay CLG, præmis 46 og 47.

[26] Lovbekendtgørelse nr. 73 af 18. januar 2024 om kystbeskyttelse m.v.

[27] Lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017 om råstoffer.

[28] Jf. de specielle bemærkninger til råstoflovens § 20 b, stk. 4 og 5, i forslag nr. L85 til Lov om ændring af lov om råstoffer, lov om kystbeskyttelse og lov om havstrategi, som fremsat den 27. november 2014.

[29] Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Lovområder:

Havmiljøloven

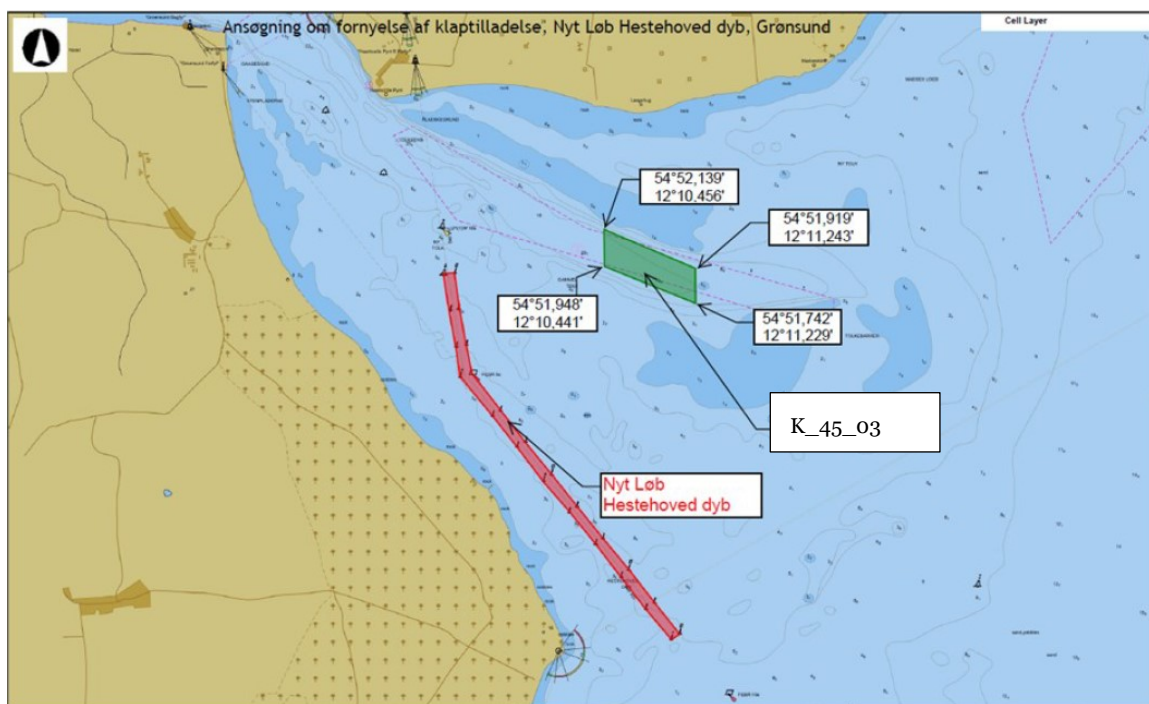
Kystdirektoratet,
Højbrovej 1
7620 Lemvig

CVR nr. 36 87 61 15

Erhverv
Ref. MIEKJ/CHABE
j.nr: 2020 - 12895
Den 18. november 2020

Nyt Løb – Hestehoved Dyb, Grønsund, Klaptilladelse

Miljøstyrelsen meddeler hermed Kystdirektoratet en 5-årig tilladelse¹ til klapping af i alt 150.000 m³ oprensingsmateriale fra sejlrenden Nyt Løb – Hestehoved Dyb på klappplads K_045_03, som ligger i Grønsund.

Tilladelsen offentliggøres på Miljøstyrelsens hjemmeside den 18. november 2020.
Klagefristen udløber den 16. november 2020.
Tilladelsen udløber den 17. december 2025.

¹ Tilladelsen er givet med hjemmel i havmiljølovens § 26, jf. lovbekendtgørelse nr. 1165 af 25. november 2019.

Indholdsfortegnelse

Nyt Løb – Hestehoved dyb, Grønsund, Klaptilladelse.....	1
1. Vilkår for klaptilladelsen.....	3
1.1 <i>Vilkår for optagning og brugen af klapplassen</i>	3
1.2 <i>Vilkår for tilsyn og kontrol</i>	3
2. Oplysninger i sagen	4
2.1 <i>Sagens baggrund</i>	4
2.2 <i>Udtalelser fra høringsparter</i>	4
3. Miljøstyrelsens vurdering	5
3.1 <i>Konklusion</i>	9
4. Offentliggørelse og Klagevejledning	10
5. Andre oplysninger	11
6. Følgende har modtaget kopi af tilladelsen	11
BILAG 1 Oprensningsområdets placering	12
BILAG 2 Klapplassens beliggenhed.....	13

1. Vilkår for klaptilladelsen

1.1 *Vilkår for optagning og brugen af klappladsen*

- A. Tilladelsen gælder i tidsrummet den 17. december 2020 til den 17. december 2025.
- B. Der må højst klappes en samlet mængde på 150.000 m³ fastmål, svarende til 262.000 tons tørstof i tilladelsens samlede løbetid. Der må højst klappes 30.000 m³ om året. Klapmaterialet må kun stamme fra den del af sejlrenden, der er indrammet med rødt på det kortet, der fremgår af bilag 1.
- C. Klappingen skal foregå på klapplads K_045_03, som ligger i vandområdet Grønsund. Klappladsens placering fremgår af bilag 2.
- D. Der må som følge af klappingen ikke ske dybdeforringelser i klappområdet til under 10,1 meter i forhold til middelvandstand - DVR-90.
- E. Klapmaterialet skal spredes jævnt på den i pkt. C beskrevne klapplads og må ikke indeholde større faste genstande.

1.2 *Vilkår for tilsyn og kontrol*

- F. Indberetninger om klapping, jf. § 12 og 13, stk. 1 og 3, i bekendtgørelse om bypass, nyttiggørelse og klapping af optaget havbundsmateriale², skal ske elektronisk efter nærmere anvisninger fra Miljøstyrelsen. Anvisning findes på www.mst.dk. Indberetningen om opstart af klapping skal være Miljøstyrelsen i hænde senest 8 dage før klappstart, og skal indeholde oplysninger om fartøjets navn og MMSI nummer. Hvis der sker ændringer i forhold til det indberettede, skal Miljøstyrelsen straks underrettes herom. Afbrydes klappingen i mere end tre måneder, skal der indgives ny underretning.
- G. Under klappingen skal der føres logbog over positionen for klappingen af de enkelte laster. Kopi af logbog skal opbevares hos tilladelseshaver i mindst et år efter udløb af klaptilladelsens gyldighedsperiode, så den kan fremsendes til Miljøstyrelsen på anmodning herom.
- H. Kopi af tilladelsen skal forefindes på oprensingsfartøjet og klappfartøjet. Tilladelseshaver skal sørge for, at den entreprenør, som udfører arbejdet, er gjort bekendt med tilladelsens vilkår.
- I. De fartøjer, der udfører opgravningen og klappingen, skal være udstyret med elektronisk positioneringsudstyr, hvor positionen løbende registreres. Skibets position skal være tilgængelig via det nationale overvågningssystem for skibsfart: AIS klasse A. AIS-udstyret skal til

² Bekendtgørelse nr. 516 af 23. april 2020

enhver tid være tændt, så længe opgravningen og klapningen udføres. Såfremt der sker nedbrud af AIS-udstyret skal opgravningen/klapningen standses og Miljøstyrelsen underrettes.

2. Oplysninger i sagen

2.1 Sagens baggrund

Kystdirektoratet har søgt om tilladelse til over en 5-årig periode at oprense og klappe i alt 150.000m³ sediment med et årligt loft på 30.000 m³. Materialet stammer fra oprensning af sejlrenden Nyt Løb – Hestehoved dyb i Grønsund. Opgravningsområdets sydlige del ligger i vandområdet Hjelm Bugt.

Det ønskes klappet på klapplads K_045_03 i vandområdet Grønsund. Sejlrenden har løbende været oprenset og oprensingsmaterialet har været tilladt klappet på den aktuelle klapplads i en lang årrække.

Kystdirektoratet har en gældende klaptilladelse fra samme oprensingsområde og til samme klapplads, der udløber i 2021 (sagsnr. SVANA-4102-00033).

Natura 2000-områder og Bilag IV-arter.

Optagningsområdet og klappladsen ligger begge i Natura 2000-område nr. 168 med navnet ” Havet og Kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund”. Bilag VI-arten marsvin forekommer i området.

2.2 Udtalelser fra høringsparter

Kystdirektoratet

Sagen har været forbi Kystdirektoratet med henblik på deres vurdering i forhold til Kystbeskyttelsesloven. Kystdirektoratet skriver i e-mail d. 14.09.2020 til Miljøstyrelsen, at Kystdirektoratet tilbagesender ansøgningen til Miljøstyrelsen til styrelsens videre sagsbehandling, det det ikke er muligt at tillade bypass placeret, der hvor ansøger har søgt om pga. udbredelsen af ålegræs. Kystdirektoratet finder derfor ikke, at der er et grundlag for at behandle sagen som bypass. Desuden finder Kystdirektoratet ikke, at der er grundlag for, at behandle ansøgningen efter reglerne om nyttiggørelse jf. KYBL § 16b, jf. tilladelser efter § 3 eller § 16 a.

Fiskeristyrelsen

Fiskeristyrelsen har ikke fremsendt høringssvar til myndighedshøringen om denne sag.

Vordingborg Kommune

Vordingborg Kommune har ikke fremsendt høringssvar til myndighedshøringen om denne sag.

Gulborgsund Kommune

Gulborgsund Kommune har ikke fremsendt høringssvar til myndighedshøringen om denne sag.

Søfartsstyrelsen

Der må som følge af klapningen ikke ske dybdeforringelser i klappområdet til under 10,1 meter i forhold til middelvandstand - DVR-90.

Slots- og Kulturstyrelsen

Vikingskibsmuseet har ingen særlige bemærkninger til denne ansøgning ud over den til en hver tid gældende lov, at skulle der under arbejdet påtræffes spor af fortidsminder eller vrage skal dette straks anmeldes til Vikingskibsmuseet i henhold til museumslovens §29 h³, ifølge hvilken fund af spor af fortidsminder eller vrage gjort under anlægsarbejde straks skal anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standses.

3. Miljøstyrelsens vurdering

Alternativer til klappning

Som nævnt ovenfor har Kystdirektoratet vurderet ansøgningen med henblik på bypass og nyttiggørelse til havs, og vurderet at de ikke vil behandle ansøgningen. Kystdirektoratet har derfor tilbagesendt sagen til Miljøstyrelsen.

Kystdirektoratet har for nuværende ikke kendskab til, at der skulle være konkrete projekter i nærheden, som kan og vil udnytte det opgravede havbundsmateriale.

Vurdering af sedimentet

Kystdirektoratet har oplyst i deres ansøgning, at der er tale om uforurenede finkornet til mellemkornet sand med en kornstørrelse på mellem 0,125-0,5 mm som løbende aflejres i oprensningsområdet. Miljøstyrelsen finder ikke anledning til at betvivle dette forhold.

Da klapplassen ligger tæt på oprensningsområdet, vurderes det klappede sediment at svare til det sediment, der i forvejen bundfældes på klapplassen. Både sejlrenden og klapplassen ligger på åbent hav langt fra menneskelige forureningskilder. Der er derfor ikke bedt om analyser af materialet.

Hvis klappningen foretages med et fartøj, der kan transportere 400 m³, og fartøjet når ud på klapplassen 5 gange pr. dag, vil klappningen af den totalt tilladte mængde være overstået på 15 dage. Da der klappes sand, vil hver klappning relativt hurtigt falde til bunds, hvorefter vandet vil nå at blive klart inden næste klappning. Miljøstyrelsen vurderer ikke, at en så kortvarig forstyrrelse vil medføre gener forårsaget af de sedimentfaner, der vil opstå i vandfasen på grund af spild i forbindelse med optagning og klappning.

Vurdering af klappningen i forhold til vandområdeplaner 2015-2021.

Ifølge § 8, stk. 2, i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter kan der kun gives tilladelse til en påvirkning i et overfladevandområde, hvor miljømålet er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand.

³ LBK nr 358 af 08/04/2014

Ifølge bekendtgørelsens § 8, stk. 3, kan der kun gives tilladelse til en påvirkning i et overfladevandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål.

I vandområdeplanerne bedømmes de enkelte vandområder i forhold til den økologiske og den kemiske tilstand.

1. Den økologiske tilstand inddeles i 5 klasser: Høj, god, moderat, ringe eller dårlig tilstand.
2. Den kemiske tilstand inddeles i to klasser: god eller ikke god.

Det meste af optagningsstedet ligger i Vandområde 45 Grønsund, men den sydligste del strækker sig ind i Vandområde 44 Hjelm Bugt. Områderne skal opfylde miljømålet "God Økologisk tilstand" og "God kemisk tilstand".

Klappladsen ligger i vandområde 45 Grønsund.

Af tabel 2a og 2b fremgår det hvordan tilstanden i området omkring henholdsvis optagningsstedet og klappladsen er fastlagt i vandområdeplanen 2015-2021.

Tabel 2a. Optagningsstedet og klappladsen

Ident for vandområde:	45
Navn på kystvand:	Grønsund
Hovedvandopland:	2.5 Smålandsfarvandet
Vandområdedistrikt:	Sjælland
Areal i hektar:	10049
1- eller 12-sømilområde:	1-sømile område
Typologi:	Åbentvandstype (OW3a), vandområde med varierende lavere saltholdighed, lille tidevandsforskel (vestlige Østersø).
Kunstigt/stærkt modificeret vandområde:	Ikke udpeget som stærkt modificeret eller kunstigt.
Økologisk tilstandsklasse, samlet:	Moderat økologisk tilstand
Økologisk tilstandsklasse, klorofyl	Moderat økologisk tilstand
Økologisk tilstandsklasse, ålegræs	Ukendt tilstand
Økologisk tilstandsklasse, bundfauna	Ukendt tilstand
Støtteparametre	-
Økologisk tilstand, miljøfarlige forurenende stoffer:	Ukendt tilstand
Økologisk tilstand, miljøfarlige forurenende stoffer, årsag:	Ikke relevant

Tabel 2b. Sydligste del af optagningsstedet

Ident for vandområde:	44
Navn på kystvand:	Hjelm Bugt
Hovedvandopland:	2.6 Smålandsfarvandet
Vandområdedistrikt:	Sjælland
Areal i hektar:	36204
1- eller 12-sømilområde:	1-sømile område
Typologi:	Åbentvandstype (OW3b), vandområde med varierende lavere saltholdighed, lille tidevandsforskel (østlige Østersø excl. Bornholm).
Kunstigt/stærkt modificeret vandområde:	Ikke udpeget som stærkt modificeret eller kunstigt.
Økologisk tilstandsklasse, samlet:	Moderat økologisk tilstand
Økologisk tilstandsklasse, klorofyl	Moderat økologisk tilstand
Økologisk tilstandsklasse, ålegræs	Moderat økologisk tilstand
Økologisk tilstandsklasse, bundfauna	Ukendt tilstand
Støtteparametre	-
Økologisk tilstand, miljøfarlige forurenende stoffer:	Ukendt tilstand
Økologisk tilstand, miljøfarlige forurenende stoffer, årsag:	Ikke relevant

1. Økologisk tilstand

Som indikator for vandområdeplanernes økologiske tilstand i kystvande anvendes følgende parametre: Dybdeudbredelsen af ålegræs, klorofylkoncentrationen, som

udtryk for fytoplanktonbiomasse, og bundfauna, som beskriver tilstanden af de bunddyr, der lever nede i sedimentet. Tilstanden i begge vandområder vurderes på baggrund overvågningsdata at være moderat som det fremgår af tabel a og tabel b.

Ålegræs

Ålegræs kan teoretisk set påvirkes af sedimentfaner på to måder: Dels ved direkte tildækning af bladene, hvis sedimentet aflejres på planterne, dels ved at vandet bliver uklart i sedimentfanerne, så lyset ikke når ned til planterne.

Parameteren ålegræs vurderes ikke, at blive påvirket af betydning ved optagning i henhold til denne tilladelse, da optagningen foregår over en lang strækning af sejlrenden, hvorved en eventuel forekomst af ålegræs i nærheden, kun vil udsættes for nedsat sigtddybde og sedimentation fra en sedimentfane i et uvæsentligt tidsrum.

For selve klapningen gælder det, at dette foregår på dybder over 10,1 meter, hvor ålegræs ikke findes. Der er lavvandede områder i nærheden af klappladsen som potentielt kan nås af de kortvarige sedimentfaner. Det er dog Miljøstyrelsens vurdering, at de kortvarige skygninger og den eventuelle tildækning, der helt lokalt kunne forekomme, ikke kan måle sig med de den naturlige sedimentvandring på en så vind- og bølgeeksponeret lokalitet, som det er tilfældet.

Klorofyl

Ved frigivelse af næringssalte fra klappmaterialer og ved nedbrydning af organisk materiale herfra, kan der ske en hurtig opblomstring af planktonalger og dermed af vandets klorofylindhold i perioder hvor planktonets vækst ellers er begrænset af mangel på næringsstoffer i vandet. Derfor skal det overvejes, om klapping af store mængder bør undgås i planternes vækstsæson.

Der forventes ikke en mærkbar påvirkning af klorofylindholdet eller af vandets iltindhold som følge af optagning og klappingerne i Grønsund, da der er tale rent sand. Da der stilles vilkår om en årlig maksimal klappmængde på 30.000 m³, vurderes den lille påvirkning, der kunne ske som følge af optagning og klapping ikke at være begrundelse for at stille vilkår til optagnings- eller klappmetode, eller til begrænsning af klaptidspunkt i løbet af året.

Bundfauna

De bunddyr, der befinder sig på optagningsstedet vil blive fjernet i forbindelse med optagningen. Arealmæssigt vil denne påvirkning dog udgøre en ubetydelig del af vandområdet. Der vil hurtigt kunne ske en genindvandring af dyr til området. Klappingen vurderes derfor ikke at forringe tilstanden for bunddyr i de to vandområder.

Samlet vurdering i forhold til økologisk tilstand

Det vurderes, at optagningen og klapping ikke vil medføre en forringelse af vandområdernes økologiske tilstand eller ændre på vandområdernes mulighed for at opfylde god økologisk tilstand.

2. Kemisk tilstand

Den kemiske tilstand i vandområdeplaner 2015-2021 er angivet som ukendt i Grønsund og som dårlig Hjelm Bugt. Årsagen til den dårlige tilstand er, at der er målt BDE (bromerede diphenylethere) og kviksølv i fisk, der er fanget i området. Den kemiske tilstand for sedimentet er ukendt i begge områder.

Da indholdet af miljøfarlige stoffer i optagningsmaterialet vurderes at svare til den kemiske tilstand på klapplassen, vurderes aktiviteten ikke at påvirke områdernes kemiske tilstand og dermed ikke at være til hinder for opfyldelsen af målet om *God kemisk tilstand*.

Klapplass og kumulerede effekter

Klapplass K_045_03 har et areal på 0,29 km². Hvis det antages, at der spildes ca. 5 % under klappning, at klappmaterialet fordeles jævnt på klapplassen, samt at klappmaterialet bliver liggende på klappning efter klappning, vil klappmaterialet fra denne klaptilladelse ligge i et ca. 49 cm tykt lag på klapplassen.

Klapplassen ligger på en skråning fra ca. 10 meters dybde til 19 meters dybde. Den seneste pejling af klapplassen fra foråret 2020 viser, at der er dybder ml. ca. 10 meter til ca. 19 meter. Med vilkåret om mindstedybde for klapplassen på 10,1 meter (vilkår D), og med ovenstående antagelser taget i betragtning, vurderer Miljøstyrelsen, at der er plads til mængden for den aktuelle sag.

Den nordøstlige del af klapplassen kan ikke anvendes til denne klaptilladelse, pga. at mindstedybden nogle steder er nået (se bilag 2). Miljøstyrelsen vurderer, at der er kapacitet til den ansøgte mængde på den sydlige del af klapplassen. Afgrænsningen fremgår af figur 2 i bilag 2. Tilladelseshaver er indforstået med dette.

Der findes på nuværende tidspunkt ikke andre gældende tilladelser til at klappe på Klapplass K_045_02 og det anses derfor ikke relevant, at vurdere på kumulerede effekter.

Vurdering i forhold til Natura 2000-området og bilag IV arter

Optagningsområdet ligger i Natura 2000-område nr. 168 med navnet ” Havet og Kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund”. Den marine del af udpegningsgrundlaget udgøres af 5 forskellige naturtyper, samt en række specifikke arter af fugle, fisk og pattedyr.

De marine naturtyper er på nuværende tidspunkt kortlagt én eller to gange. Resultatet af kortlægningen af områdets marine naturtyper ses af nedenstående tabel.

Naturtype	Naturtype nr.	Kortlægningsår	Kortlagt areal
Sandbanke	1110	2012 og 2014	6294 ha
Mudder og sandflade blottet ved ebbe	1140	2004	225 ha
Kystlaguner og strandsøer	1150	2004	78 ha
Bugter og vige	1160	2004	18876 ha
Stenrev	1170	2012 og 2014	1912 ha

Kun naturtype 1100, 1160 og 1170 findes i nærheden af optagnings- og klapområdet.

Sandbanke (1110): Hele området er domineret af sandbund og der findes en række sandbanker i området. Sandbanker adskilles fra den øvrige sandbund ved at være den opragende eller forhøjede del af havbunden. De største sandbanker er fundet i indløbet til Grønsund (Tolken) og ud for Jungshoved. Der er fundet en del ålegræs på de sandede flader. Som nævnt under afsnittet om vandplaner, vurderes den tildækning der kan ske som følge af optagning og klappning at være ubetydelig i forhold til den naturlige omlejring af sand i området.

Bugter og vige (1160): Naturtypen udgør en meget stor del af det marine område, ca. 70 %. Naturtypen findes i områder, der er meget forskellige mht. påvirkning fra land, havstrømme og bundforhold. Naturtypen vurderes ikke, at blive påvirket af samme grund som er angivet under naturtypen Sandbanke.

I Grønsund er der fundet stenrev (1170) og biogene rev bestående af blåmuslinger. Trådalger som alm. ledtang (*Polysiphonia fucoides*) udgør størstedelen af vegetationen på stenene, men der forekommer også enkelte bladformede alger. De biogene rev er karakteriseret ved rødalgedominerede samfund, som hovedsageligt udgøres af trådformede rødalger. Revene ligger dog i så stor afstand fra optagning og klapområdet, at det ikke anses for sandsynligt, at der vil ske en påvirkning af disse.

De marine arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området og det geografisk overlappende Fuglebeskyttelsesområde 84 er knopsvane, sangsvane, troldand, stor skallesluger, lille skallesluger, toppet skallesluger, havørn, blichøne, fjordterne, havterne, og spættet sæl.

Fuglene er i kraft af deres flyveevne, meget mobile dyr med et stort aktionsområde og stor evne og villighed til at flytte sig fra langsomme fartøjer som klapskibe. Det er derfor Miljøstyrelsens vurdering at fuglene ikke vil blive påvirket væsentligt.

Spættet sæl og marsvin som er beskyttet art, da de optræder på habitatsdirektivets bilag IV, er begge almindeligt forekommende i området. Det gælder for sælerne og marsvinene som for fuglene, at det er store mobile dyr som naturligt har et stort aktionsområde. De vil derfor hurtigt kunne flytte sig væk fra en midlertidig forstyrrelse som et langsomtsejlende klapskib eller en sedimentfane.

3.1 Konklusion

Den samlede vurdering er, at en tilladelse til at klappe materiale fra det indtegnede område i sejlrenden Nyt Løb Hestehoved dyb på den ansøgte klappads og på de angivne vilkår vil være acceptabel i henhold til den gældende lovgivning og vejledning herom.

4. Offentliggørelse og Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af

- Ansøgeren
- Enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald
- Kommunalbestyrelsen
- Sundhedsstyrelsen
- Forbrugerrådet
- Danmarks Fiskeriforening
- Danske Råstoffer
- Danmarks Rederiforening
- Bilfærgernes Rederiforening
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
- Danske Havne
- Foreningen af Lystbådehavne i Danmark (FLID)
- Lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, og som har ønsket underretning om afgørelsen
- Lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, og som har ønsket underretning om afgørelsen, når afgørelsen berører sådanne interesser
- Landsdækkende foreninger og organisationer der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål
- Landsdækkende foreninger og organisationer der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser

Klage skal ske via Klageportalen for Nævnene i Nævnenes Hus, via følgende hjemmeside <https://naevneneshus.dk>. Klagen sendes gennem Klageportalen til Miljøstyrelsen, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når man klager, skal der betales et gebyr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Såfremt der er indgivet klage, må tilladelsen først udnyttes, når klagenævnet har truffet afgørelse i sagen, medmindre klagenævnet bestemmer andet.

5. Andre oplysninger

Hvis arbejdet ønskes varslet i Efterretninger for Søfarende, skal Søfartsstyrelsen underrettes herom mindst 3 uger forinden. Søfartsstyrelsen skal underrettes skriftligt eller via E-mail: sfs@dma.dk. Samtidig underrettes om arbejdsmetode, anvendt materiel, herunder om der udlægges varp og om det forventede påbegyndelsestidspunkt samt om arbejdets forventede varighed. Hvis arbejdet stoppes i mere end 2 måneder, skal Søfartsstyrelsen underrettes på ny.

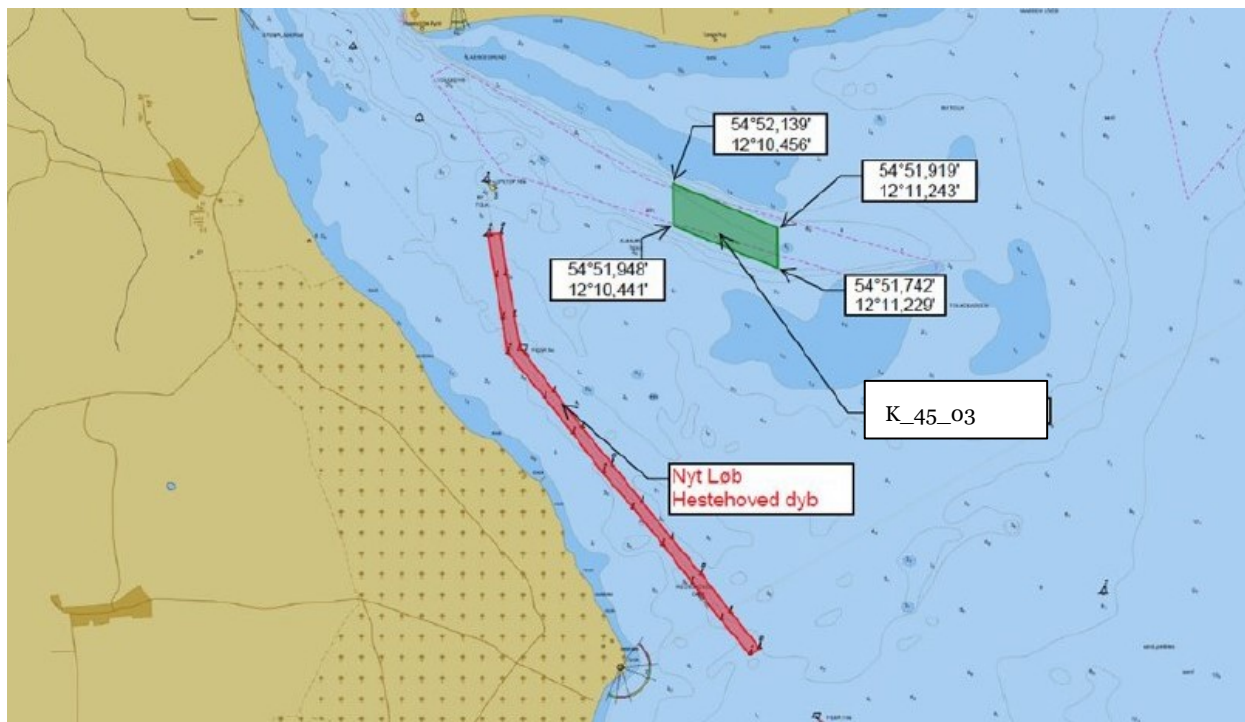
Klapning uden tilladelse og tilsidesættelse af vilkår for denne tilladelse, herunder pligten til indberetning, kan straffes i henhold til § 59 i lov om beskyttelse af havmiljøet.

Miljøstyrelsens tilladelse til klapning fritager ikke ansøger fra at sikre sig, at alle øvrige tilladelser på den konkrete lokalitet er indhentet.

6. Følgende har modtaget kopi af tilladelsen

Guldborgsund Kommune **kommunen@guldborgsund.dk**
Vordingborg Kommune **post@vordingborg.dk**
Søfartsstyrelsen **sifa@dma.dk**
Fiskeristyrelsen **mail@fiskeristyrelsen.dk**
Slots- og Kulturstyrelsen **marinark@vikingeskibsmuseet.dk**
Styrelsen for patientsikkerhed **stps@stps.dk**
Forbrugerrådet **fbr@fbr.dk**
Danmarks Fiskeriforening **mail@dkfisk.dk**
Danske Råstoffer **lmv@danskbyggeri.dk**
Danmarks Rederiforening **info@shipowners.dk**
Bilfærgernes Rederiforening **info@shipowners.dk**
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd **ae@ae.dk**
Danske Havne **danskehavne@danskehavne.dk**
Foreningen af Lystbådehavne i Danmark (FLID) **Info@flidhavne.dk**
Danmarks Naturfredningsforening **dn@dn.dk**
Danmarks Sportsfiskerforbund **post@sportsfiskerforbundet.dk**
Greenpeace **hoering.dk@greenpeace.org**
Dansk Ornitologisk Forening **natur@dof.dk**
Friluftsrådet **fr@friluftstraadet.dk**
Dansk sejlunion **ds@sailing.dk**

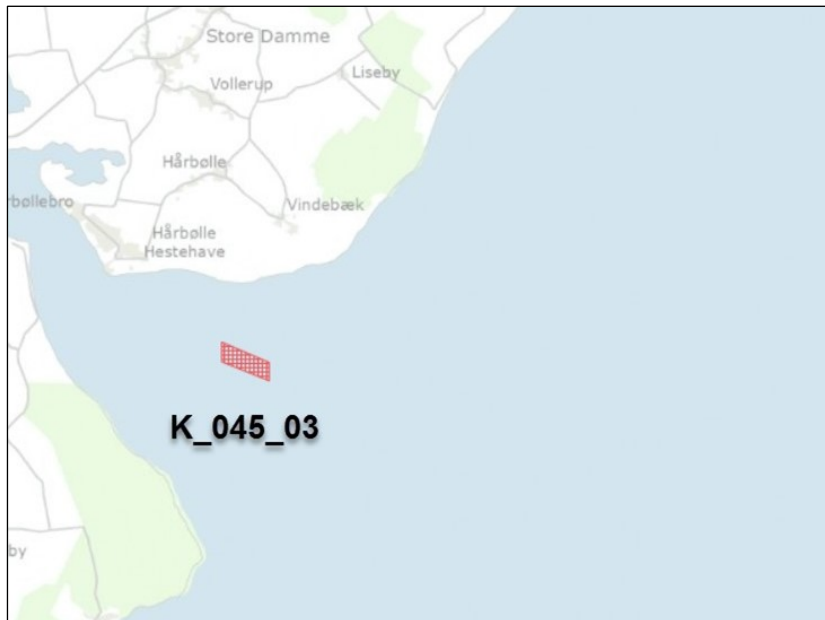
BILAG 1 Oprensningsområdets placering

Det tilladte oprensningsområde er indrammet med rødt.

BILAG 2 Klappladsens beliggenhed

Kort der viser klappladsens placering

Figur 1. K_045_03

Hjørnepositionerne er følgende:

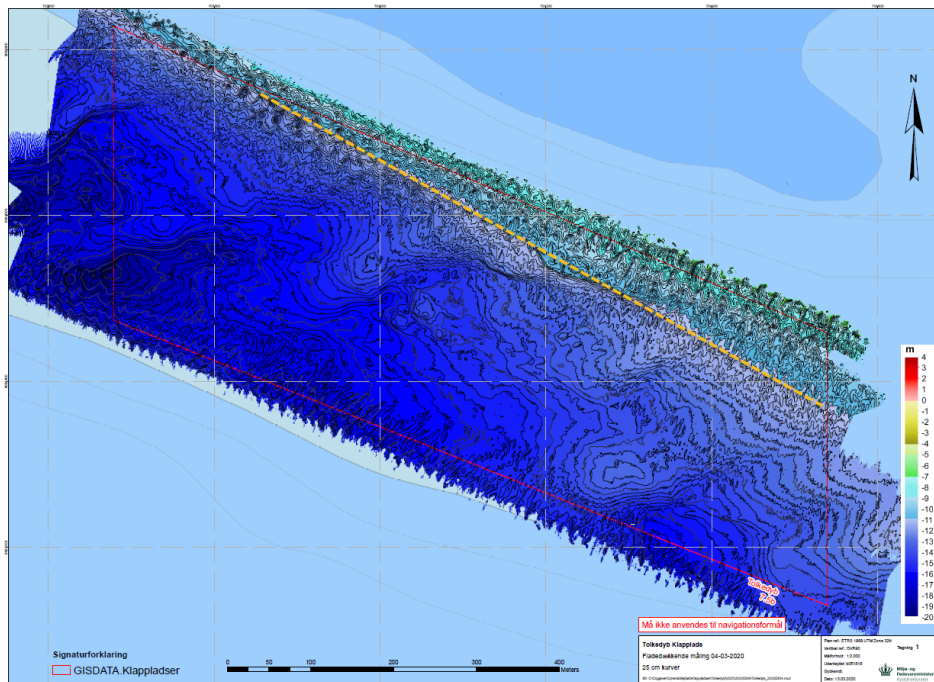
54° 51,742' N 12° 11,228' Ø

54° 51,947' N 12° 10,441' Ø

54° 52,139' N 12° 10,456' Ø

54° 51,920' N 12° 11,243'

(WGS-84) grader, og decimalminutter.

Figur 2. Den nordøstlige del af klappladsen må ikke anvendes til denne klaptilladelse. Dette område er skitseret med gul stribet linje.